

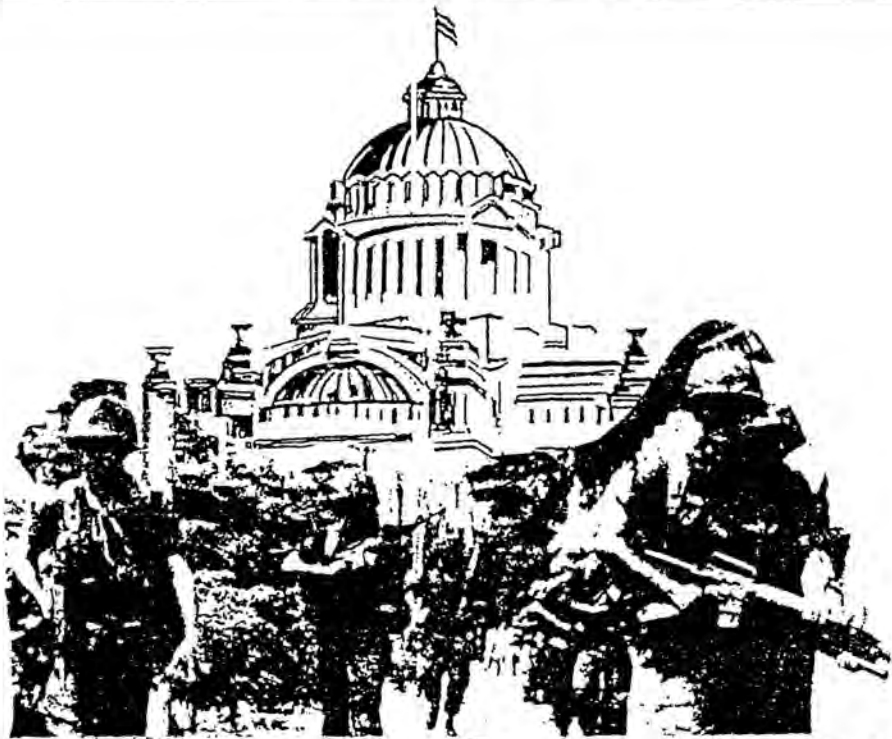
ระดมกฎหมายขึ้นอภิชนกรรม

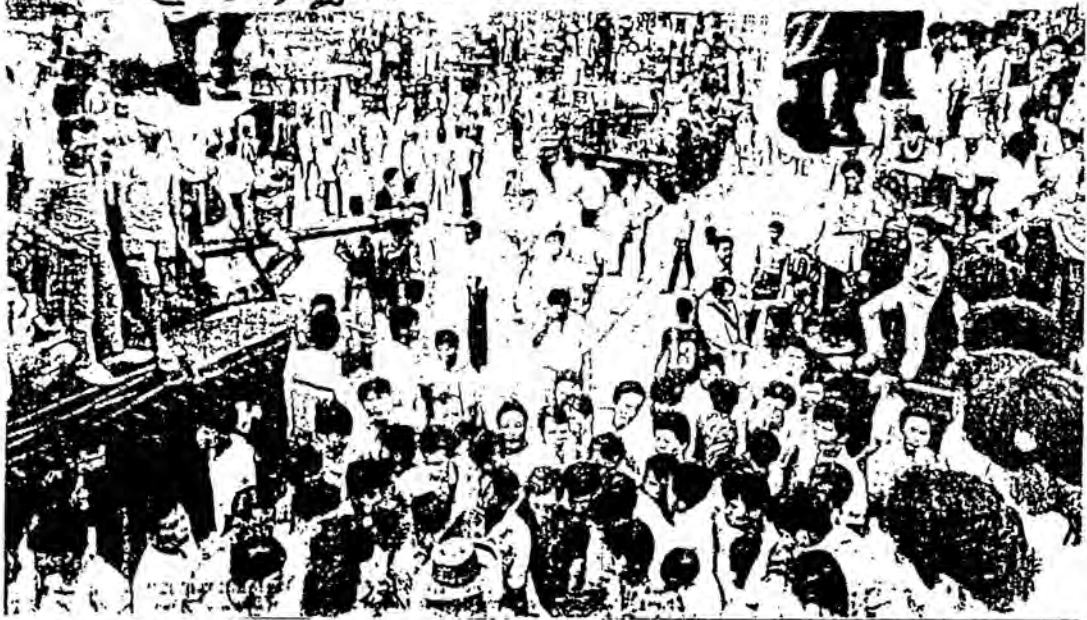
หอดมุดรร์รฐกา

ธำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย

ธำนักงานเดชาธิการธำผู้แทนราษฎร

ระดมกฎหมายขึ้นรื้อถอนกรรม

ตลอดชีวิต

สำนักงานบริการข้อมูลและกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารฉบับนี้ได้รวบรวมขึ้นเพื่อสะดวกในการให้บริการและ
เป็นประโยชน์ในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเห็นว่าอาจมีประโยชน์บ้าง
ไม่มากนักน้อยและหากผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้จัดทำ
พร้อมรับฟัง เพื่อการปรับปรุงในโอกาสต่อไป

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงนิรโทษกรรม ก็เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าสาเหตุสืบเนื่องมาจากการก่อการปฏิวัติหรือรัฐประหาร แต่โดยความเป็นจริงแล้วนอกจากเหตุดังกล่าว ก็ยังสามารถนิรโทษกรรมอันเนื่องมาจากเหตุอื่นได้ด้วย อาทิความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการลบล้างความผิดทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่บัญญัติว่าเป็นความผิดในขณะนั้น สำหรับการปฏิวัติหรือรัฐประหาร หากจำเป็นต้องกระทำเช่นนั้นไม่ เพราะเมื่อคณะปฏิวัติหรือรัฐประหารเป็นรัฐาธิปัตย์แล้วย่อมมีอำนาจเต็มที่จะออกประกาศหรือคำสั่งใด ๆ ให้ราษฎรปฏิบัติตาม แต่ตนเองไม่อยู่ใต้คำสั่งของผู้ใด แต่ในทางปฏิบัติในประเทศไทยก็มีนิรโทษกรรมแก่คณะปฏิวัติหรือรัฐประหารเสมอมา

ทงศักดิ์ สุระคำแหง

นิติกร 3

พฤษภาคม 2536

สารบัญ

	หน้า
- นิต โทษกรรม	1
- พระราชกำหนดนิต โทษกรรมในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช 2475	4
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออก เพื่อให้มีการเปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2476	6
- พระราชกำหนดนิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช 2488	8
- พระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดนิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช 2488 พุทธศักราช 2488	10
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการต่อต้านการดำเนินการสงครามของญี่ปุ่น พุทธศักราช 2489	12
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำรัฐประหาร พ.ศ. 2490	14
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้ที่ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้ พ.ศ. 2494	16
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499	18
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 พ.ศ. 2500	22
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2502	24
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 พ.ศ. 2502	26
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 พ.ศ. 2515	28
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 พ.ศ. 2516	30
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พ.ศ. 2519	32
- พระราชบัญญัตินิต โทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พ.ศ. 2520	34

- พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคง
ของรัฐภายในราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม -
พ.ศ. 2520 พ.ศ.2520 36
 - พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมในมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 พ.ศ.2521 38
 - พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2524 พ.ศ.2524 41
 - ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การอนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่
ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม
ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2524 พ.ศ.2524 44
 - พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบ
เพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3
เมษายน พ.ศ.2524 พ.ศ.2524 พ.ศ.2524 45
 - พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
ระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2528 พ.ศ.2531 47
 - พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ
ภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญาและความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
การป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.2532 49
 - พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครอง
แผ่นดิน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 พ.ศ.2534 51
 - พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่าง
วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2535 พ.ศ.2535 53
 - ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรม
แก่ผู้กระทำความผิด เนื่องในการชุมนุมกัน ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.
2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2535 พ.ศ.2535 55
-

นิรโทษกรรม

(Amnistic)

นิรโทษกรรม หมายถึง การลบล้างความผิดทั้งหมดที่ได้กระทำไปแล้ว

นิรโทษกรรม ในทางปฏิบัติจะกระทำในรูปแบบ ดังต่อไปนี้

- (ก) โดยออกเป็นพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม หรือ
- (ข) โดยออกเป็นพระราชกำหนดนิรโทษกรรม

นิรโทษกรรมโดยออกเป็นพระราชบัญญัติ จะกระทำได้ในกรณีที่^(๑)รัฐสภาและรัฐสภาสามารถเรียกประชุมได้ทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้เพราะการตราพระราชบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายได้นั้น ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

นิรโทษกรรมโดยออกเป็น^(๒)พระราชกำหนด ซึ่งพระราชกำหนดเป็นการออกโดยฝ่ายบริหารและเป็นกฎหมายที่ออกใช้ชั่วคราว (นิรโทษกรรมมีลักษณะเป็นพระราชกำหนดทั่วไป) ซึ่งจะออกได้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และ

(2) จะเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรในทันทั่วทั้งที่มีได้

เมื่อออกพระราชกำหนดแล้ว ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไปก็ต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาโดยไม่มีข้อจำกัด ถ้ารัฐสภาอนุมัติ พระราชกำหนดนั้นก็จะมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป ถ้าไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นก็เป็นการอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

^(๑) "นิรโทษกรรม" = นิรโทษ (หมายถึงไม่มีโทษ) + กรรม (หมายถึงการกระทำ)

^(๒) "รัฐสภา" หมายความว่า สภาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายถึงสภานั้น

^(๓) พระราชกำหนดมี 2 อย่าง คือ (1)พระราชกำหนดทั่วไป และ (2)พระราชกำหนดที่เกี่ยวข้องด้วยภาษีอากรหรือการเงิน

การอนุมัติหรือ ไม่อนุมัติพระราชกำหนด แต่เดิมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า "คำอนุมัติและ ไม่อนุมัติให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ" ⁽⁴⁾ (คือถ้าสภาอนุมัติ ออกเป็นพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนด ถ้าสภาไม่อนุมัติออกเป็นพระราชบัญญัติ ไม่อนุมัติพระราชกำหนด) ภายหลังการปฏิวัติในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการตราธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช 2515 ขึ้น โดยบัญญัติใหม่เป็นว่า "การอนุมัติหรือ ไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา..." ซึ่งถือว่าการอนุมัติหรือ ไม่อนุมัติพระราชกำหนด ไม่จำเป็นต้องทำเป็นพระราชบัญญัติอีกต่อไป และรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มา จนกระทั่งฉบับปัจจุบันคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ก็บัญญัติเอาไว้เช่นเดียวกัน

⁽⁵⁾ ผลของการนิรโทษกรรมมิใช่แต่เพียงทำให้ไม่ต้องรับโทษเท่านั้น แต่ยังมีผลดูจตั้งว่าการกระทำผิดมิได้บังเกิดขึ้นเลย และนิรโทษกรรมจะกระทำแต่บางส่วนไม่ได้เพราะการนิรโทษกรรมมุ่งถึงการกระทำผิด มิได้มุ่งถึงตัวผู้กระทำความผิดและจะทำก่อนหรือขณะหรือภายหลังมีคำพิพากษาชี้ขาดก็ได้

⁽⁶⁾ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า การนิรโทษกรรมมักจะเกิดขึ้นเมื่อมีการปฏิวัติ หรือรัฐประหารหรือเหตุที่เกิดขึ้นอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำดังกล่าว เพราะการก่อการปฏิวัติ ก่อกบฏ รัฐประหาร ก่อกบฏ นั้นหาชอบด้วยกฎหมายไม่ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายรัฐธรรมนูญ และแม้กฎหมายอาญาเองก็หายอมรับการปฏิวัติหรือรัฐประหารที่จะก่อกบฏขึ้นไม่ อย่างไรก็ตามการปฏิวัติหรือรัฐประหารนั้นถ้ากระทำไม่สำเร็จก็มีความผิดฐานเป็นกบฏ แต่หากกระทำสำเร็จผลของการปฏิวัติหรือรัฐประหารก็ย่อมเป็นที่รับรองตามกฎหมายภายในของทุกรัฐ ผลอันเกิดจากเหตุนี้อาจสมบูรณ์และชอบด้วยกฎหมายได้ กล่าวคือ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีสิทธิปฏิวัติรัฐประหาร แต่ถ้ากระทำสำเร็จคณะปฏิวัติ

⁽⁴⁾ หยุด แสงอุทัย, คำบรรยายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐธรรมนูญทั่วไปของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2500 หน้า 161-162

⁽⁵⁾ เดือน บุญภาค และไพโรจน์ ชัยนาม, คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญ (พระนคร: โรงพิมพ์นิติสาส์น, 2477) หน้า 69-70

⁽⁶⁾ วิษณุ เครืองาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุกฏการพิมพ์, 2530) หน้า 747-752

หรือรัฐประหารย่อมเป็น ⁽⁷⁾ รัฐชาติปัตย์ (Sovereign) สามารถจัดตั้งรัฐบาลโดยชอบด้วยกฎหมายได้ ⁽⁸⁾⁽⁹⁾⁽¹⁰⁾ คำสั่งทั้งปวงที่คณะปฏิวัติรัฐประหารประสงค์จะให้ เป็นกฎหมาย ถือว่าเป็นกฎหมายของแผ่นดิน (law of the land) และเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อคณะปฏิวัติหรือรัฐประหารเป็นรัฐชาติปัตย์แล้ว ความผิดฐานกบฏกิติ หรือฐานอื่นก็ดีย่อมถูกลบล้างไปหมดโดยถือเสมือนหนึ่งไม่เคยกระทำผิดมาเลย ด้วยเหตุนี้จึงไม่จำเป็นต้องมีพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมให้แก่คณะปฏิวัติหรือรัฐประหารแต่ประการใด แต่ทางปฏิบัติในประเทศไทยนั้น เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้วก็มักจะมีการตราพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่คณะปฏิวัติรัฐประหารเสมอมา

-
- (7) รัฐชาติปัตย์ คือผู้มีอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน สามารถออกคำสั่งให้ราษฎรปฏิบัติตามได้ แต่ตนไม่อยู่ใต้คำสั่งผู้ใด
- (8) คำพิพากษาฎีกาที่ 45/2496 วินิจฉัยว่า "คณะรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศได้สำเร็จย่อมมีอำนาจออกและยกเลิก แก้ไขกฎหมายได้ รัฐมนตรีที่แต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญซึ่งคณะรัฐประหารได้ประกาศใช้ จึงเป็นรัฐมนตรีโดยชอบ..."
- (9) คำพิพากษาฎีกาที่ 1662/2506 วินิจฉัยว่า "ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 21 เป็นกฎหมาย แม้พระมหากษัตริย์จะมีได้ทรงตราออกมาด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร หรือสภานิติบัญญัติของประเทศก็ตาม"
- (10) คำพิพากษาฎีกาที่ 1234/2523 วินิจฉัยว่า "แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยออกประกาศใช้แล้วก็ตาม แต่หาได้มีบทกฎหมายยกเลิกประกาศ หรือคำสั่งของคณะปฏิวัติหรือคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินไม่ ประกาศหรือคำสั่งนั้นจึงยังเป็นกฎหมายใช้บังคับอยู่"

**พระราชกำหนดนิรโทษกรรม
ในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน
พุทธศักราช 2475**

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

การที่คณะราษฎรคณะหนึ่ง ซึ่งมีความปรารถนาอันแรงกล้าในอันที่จะแก้ไขจัดความเสื่อมโทรมบางประการของรัฐบาลสยามและชาติไทยให้หายไป แล้วจะพากันจรรโลงสยามรัฐและชาติไทย ให้เจริญรุ่งเรืองวัฒนาถาวรมั่นคงเท่าเทียมกับชาติและประเทศอื่นต่อไป จึงพากันยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินไว้ ด้วยความมุ่งหมายจะให้มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินนั้น ทั้งนี้แม้ว่าการจะได้เป็นไปโดยขัดกับความพอใจพระทัยพระบรมวงศานุวงศ์บางพระองค์ และขัดใจสมาชิกในรัฐบาลเดิมบางคนก็ดี ก็เป็นธรรมดาที่จะต้องเป็นไปเช่นนั้นในทุกประเทศ ไม่ว่าจะเจริญรุ่งเรืองแล้วเท่าไร ๆ ก็ไม่อาจจะก้าวล่วงการนี้เสียได้ ถึงกระนั้นก็พึงปรากฏเป็นประวัติการณ์ครั้งแรกของโลกที่การได้เป็นไปโดยราบรื่นปกติมิได้รุนแรง

และแม้ว่าจะได้อัญเชิญพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการบางคนมาประทับและไว้ในพระที่นั่งอนันตสมาคมก็เพียงเพื่อประกันภัยของคณะ และเพื่อให้การดำเนินรูล่วงไปได้เท่านั้น หาได้กระทำการประทุษร้ายหรือหยาบหยาบอย่างใด ๆ และไม่มุ่งหมายจะกระทำเช่นนั้นด้วยได้แต่บำรุงรับไว้ด้วยดี สมควรแก่พระเกียรติยศทุกประการ

อันที่จริงการปกครองด้วยวิधिมีพระบรมมัญญการปกครองนี้เราก็ได้ดำริอยู่ก่อนแล้ว ที่ราษฎรคณะนี้กระทำมาเป็นการถูกต้องตามนิยมของเราอยู่ด้วย และด้วยเจตนาดีต่อประเทศชาติอาณาประชาราษฎร์แท้ ๆ จะหาการกระทำหรือแต่เพียงเจตนาชั่วร้ายแม้แต่น้อยก็มิได้

เหตุนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดนี้ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า "พระราชกำหนดนิรโทษกรรมในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช 2475"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้นไม่ว่าของบุคคลใด ๆ ในคณะราษฎรนี้
หากว่าจะเป็นการละเมิดบทกฎหมายใด ๆ ก็ดี ห้ามมิให้ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายเลย

ประกาศมา ณ วันที่ 26 มิถุนายน พุทธศักราช 2475

ประชาธิปก ป.ร.

(ร.จ. เล่ม 49 หน้า 163 วันที่ 26 มิถุนายน 2475)

พระราชบัญญัตินิรโทษกรรม
ในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออกเพื่อให้มีการ
เปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช 2476

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การที่คณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนคณะหนึ่งซึ่งเห็นความจำเป็นในอันจะแก้ไขเหตุการณ์ที่ทำให้เสื่อมทรามความศักดิ์สิทธิ์แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้กระทบกระเทือนต่อความปลอดภัยแห่งชาติบ้านเมือง จึงพร้อมใจกันเข้าจัดการให้คณะรัฐมนตรีชุดซึ่งไม่บริหารราชการแผ่นดินตามหน้าที่ด้วยความไวใจของสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ลาออกจากตำแหน่งทั้งคณะ ซึ่งในที่สุดรัฐมนตรีคณะที่กล่าวข้างต้นก็ได้ยื่นใบลา และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกจากตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่าเหตุการณ์ได้เป็นไปโดยราบรื่นปกติเรียบร้อย โดยมีได้รุนแรง สมควรได้รับพระมหากฤษฎา เพราะความหวังดีงามและความละมุลละม่อมในการกระทำของคณะนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออกเพื่อให้มีการเปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2476"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้น ไม่ว่าของบุคคลใด ๆ ในคณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนนี้ หากว่าจักเป็นการละเมิดบทกฎหมายใด ๆ ก็ดี ห้ามมิให้ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายเลย

ประกาศมา ณ วันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2476 เป็นปีที่ 9 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่ม 50 หน้า 389 วันที่ 25 มิถุนายน 2476)

พระราชกำหนด
นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล
พุทธศักราช 2488

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2487)
ปรีดี พนมยงค์
ตราไว้ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พุทธศักราช 2488
เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เห็นเป็นการสมควรและถึงเวลาแล้วที่จะได้มีการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ได้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจลเพื่อเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแห่งประเทศไทยให้จำเริญวัฒนาถาวรยิ่ง ๆ ขึ้น

และโดยที่มีเหตุฉุกเฉิน ซึ่งจะเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้ทันเท่าที่จะทำได้ จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกำหนดนี้ขึ้นไว้โดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 52 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า "พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช 2488"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำความผิดฐานกบฏ และจลาจลทั้งหลายทั้งสิ้นก่อนวันใช้พระราชกำหนดนี้ ซึ่งต้องพิจารณานิติพินิจโดยศาลพิเศษ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2478 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2481 นั้น ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะได้ถูกฟ้องและรับโทษตามคำพิพากษาแล้วหรือไม่ และไม่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นจะได้หลบหนีจากที่ใดไปอยู่ที่ใดหรือไม่ ให้เป็นอันพ้นจากความผิดนั้น ๆ ทั้งสิ้น

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่ม 62 ตอนที่ 27 หน้า 337 วันที่ 9 พฤษภาคม 2488)

พระราชบัญญัติ
อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิด
ฐานภทและจลาจล พุทธศักราช 2488
พุทธศักราช 2488

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2487)
ปรีดี พนมยงค์
ตราไว้ ณ วันที่ 3 สิงหาคม พุทธศักราช 2488
เป็นปีที่ 12 ในรัชชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรอนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดฐานภทและจลาจล พุทธศักราช 2488 ตามความในมาตรา 52 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานภทและจลาจล พุทธศักราช 2488 พุทธศักราช 2488"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล
พุทธศักราช 2488

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่ม 62 ตอนที่ 42 หน้า 479 7 สิงหาคม 2488)

พระราชบัญญัติ
นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการต่อต้านการดำเนินการ
สงครามของญี่ปุ่น พุทธศักราช 2489

อาณัติมหิตล

ตราไว้ ณ วันที่ 26 เมษายน พุทธศักราช 2489
เป็นปีที่ 13 ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาณัติมหิตล มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีการนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการต่อต้านการดำเนินการสงครามของญี่ปุ่นหรือดำเนินการอื่นเพื่อการนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการต่อต้านการดำเนินการสงครามของญี่ปุ่น พุทธศักราช 2489"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการต่อต้านการดำเนินการสงครามของญี่ปุ่น หรือการดำเนินการอื่นเพื่อการนี้ ให้ผู้กระทำเป็นอันพ้นจากความผิดทั้งสิ้น

มาตรา 4 ถ้าผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามมาตรา 3 ต้องคุมขังอยู่ในเรือนจำ ให้ผู้นั้นยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการดังกล่าวในมาตรา 7 เพื่อให้พิจารณาปล่อยตัวไป

มาตรา 5 บุคคลที่ได้พ้นโทษไปก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าโทษนั้นเป็นโทษในความผิดที่ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการดังกล่าวในมาตรา 7 พิจารณามีคำสั่งแสดงว่าเป็นผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา 6 เมื่อบุคคลที่คณะกรรมการได้มีคำสั่งแสดงว่าเป็นผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามความในมาตรา 5 หรือที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ปล่อยตัวตามความในมาตรา 7 ได้ร้องขอให้คณะกรรมการออกหนังสือรับรองว่าเป็นบุคคลที่ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 7 ให้มีกรรมการชั้นคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน
อธิบดีศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลอาญา อธิบดีกรมอัยการ และเจ้ากรมพระธรรมนูญเป็นกรรมการ
มีหน้าที่ดังกล่าวในมาตรา 4 ในมาตรา 5 และในมาตรา 6

ในการพิจารณาคำร้องขอของบุคคลผู้ต้องคุมขังตามความในมาตรา 4 เมื่อคณะ-
กรรมการพิจารณาเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ได้รับวิโรโทษกรรมตามความในพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้
คณะกรรมการมีคำสั่งไปยังผู้บัญชาการเรือนจำให้ปล่อยตัวไปโดยมิชักช้า

มาตรา 8 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกหมาย
เรียกบุคคลให้มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่สามารถใช้เป็นพยาน หลักฐานและสั่ง
ให้บุคคลสำเนาหรือปฏิญาณก่อนให้ถ้อยคำได้

มาตรา 9 ในการปฏิบัติกิจการตามอำนาจหน้าที่ ให้ถือว่ากรรมการตามพระราชบัญญัตินี้
เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา 10 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ปรีดี พนมยงค์

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำรัฐประหาร พ.ศ. 2490

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะอภิรัฐมนตรี ในหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

อลงกฎ

ชานินวิติ

มานวราชเสวี

อคลเดชจรัส

ให้ไว้ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2490

เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่นับแต่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทน หลังจากที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 เป็นต้นมา ภาวะการเมืองภายในประเทศผันแปรไป ประเทศชาติได้ประสบวิกฤตการณ์อย่างไม่เคยปรากฏมาแต่กาลก่อน การเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของประชาราษฎร์ได้รับความกระทบกระเทือนและทรุดโทรมลงอย่างหนัก ซึ่งเหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้เป็นที่คาดหมายได้ว่า หากมิได้มีการแก้ไขสถานการณ์ให้ทันทั่วทั้งแล้ว ประเทศชาติจะเสื่อมโทรมเป็นลำดับอันจะนำมาซึ่งความหายนะในที่สุด จึงได้มีบุคคลคณะหนึ่งประกอบด้วยทหาร ตำรวจและพลเรือนพร้อมใจกันกระทำรัฐประหารขึ้น เพื่อให้เลิกใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 ทั้งนี้เหตุการณ์ได้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นปราศจากการรุนแรงแต่อย่างใด และในการกระทำรัฐประหารครั้งนี้ คณะผู้ก่อการรัฐประหารก็ได้มีความปรารถนาเป็นอย่างอื่น นอกจากที่จะแก้ไขจัดความเสื่อมโทรมอันบังเกิดแก่ประเทศชาติเพื่อเป็นทางนำบัดความเดือดร้อนของประชาชน และเป็นการจรรโลงประเทศชาติให้วัฒนาถาวร มิได้มุ่งที่จะกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบำเหน็จตอบแทนประการใด จึงเห็นเป็นการสมควรให้มีกานิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำรัฐประหารครั้งนี้

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติวิธีโทษกรรมแก่ผู้กระทำรัฐประหาร พ.ศ. 2490"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เนื่องในการกระทำรัฐประหารเพื่อเลิกใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 หากเป็นการผิดกฎหมายใด ๆ ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และการใด ๆ ที่ได้กระทำตลอดจนบรรดาประกาศและคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกสืบเนื่องในการกระทำรัฐประหารที่กล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ได้นำรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้

พ.ศ. 2494

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2494

เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สถานการณ์ของโลก ในปัจจุบันตกอยู่ในภาวะคับขันและภัยแห่งคอมมิวนิสต์ก็ได้คุกคามเข้ามาอย่างรุนแรง มีอิทธิพลแทรกซึมในคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา แม้รัฐบาลจะได้พยายามสักเพียงใด ก็ไม่สามารถแก้ไขภัยคอมมิวนิสต์ได้ และทั้งไม่สามารถปราบปรามการทุจริตที่เรียกว่าคอร์รัปชัน ดังที่ได้มุ่งหมายไว้ ความเสื่อมโทรมมีมากขึ้น จนเป็นที่วิตกกันทั่วไปว่าประเทศชาติจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ในสภาพการเมืองอย่างนี้จึงได้มีคณะทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะรัฐประหาร พ.ศ. 2490 พร้อมด้วยประชาชนผู้รักชาติมุ่งความมั่นคงดำรงอยู่แห่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ บรมราชจักรีวงศ์ และระบอบรัฐธรรมนูญ ได้พร้อมใจกันเป็นเอกฉันท์ กระทำการเพื่อเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้ให้เป็นการรุ่งเรืองสถาพรแก่ประเทศชาติสืบไป และให้มีคณะบริหารประเทศชั่วคราวเพื่อบริหารราชการในระหว่างที่ยังไม่ได้ตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้น ตามความในรัฐธรรมนูญ คณะบริหารประเทศชั่วคราวได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช 2482 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช 2483 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วไปพลางก่อน ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 เป็นที่เห็นได้ว่าการทั้งหลายซึ่งได้กระทำไปนี้มุ่งหวังถึงประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบประชาธิปไตยเป็นใหญ่ โดยมีได้ก่อให้เกิดการเสียชีวิตเลือดเนื้อแก่ประชาชนแต่อย่างใด

จึงเป็นการสมควรที่จะให้มีการนิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลที่ได้ปฏิบัติการเพื่อนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้ พ.ศ. 2494"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เนื่องในการกระทำเพื่อเลิกใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 และนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช 2482 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช 2483 กลับมาใช้ขึ้น หากเป็นการผิดกฎหมายใด ๆ ก็ให้ผู้กระทำการนั้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และการใด ๆ ที่ได้กระทำตลอดจนบรรดาประกาศและคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกสืบเนื่องในการเปลี่ยนแปลงนี้ ให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
นิรโทษกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ
พ.ศ. 2499

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2500
เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรนิรโทษกรรมให้แก่ผู้ที่ได้กระทำความผิดฐานกบฏ จลาจล และผู้
ได้กระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องจากการกระทำการป้องกัน ระงับหรือปราบปรามการกบฏหรือ
จลาจล ในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้เจริญยี่สิบมาครบ 25 ศตวรรษ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในโอกาสครบ
25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499

หากเป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญาฐานกบฏภายในราชอาณาจักร ฐานกบฏภายนอกราชอาณาจักร
ฐานก่อการจลาจล หรือตามกฎหมายอื่นซึ่งเป็นการผิดทำนองเดียวกันกับความผิดดังกล่าวแล้ว
ก็ให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำ
ความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่า
ได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่บุคคลผู้กระทำความผิดฐานกบฏ ฐานก่อการจลาจล
หรือความผิดทำนองเดียวกันกับความผิดดังกล่าว ซึ่งไม่ได้ตัวมาเพื่อดำเนินคดีก่อนวันที่ 8 พฤศจิกายน

พ.ศ. 2499

มาตรา 4 บรรดาการกระทำของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 อันเกี่ยวเนื่องจากการป้องกัน ระวังหรือปราบปรามการกบฏ การก่อการจลาจล หรือการกระทำ ความผิดตามกฎหมายอื่นซึ่งเป็นความผิดทำนองเดียวกันกับความผิดดังกล่าว หรือการพยายาม หรือ การเตรียมกระทำการดังกล่าว หากเป็นความผิดตามกฎหมายใด ๆ ก็ให้การกระทำเช่นนั้น ไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและถ้าได้มีคำพิพากษา ถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่า ได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง และให้ผู้นั้นพ้นจากความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

มาตรา 5 ความผิดตามกฎหมายใดจะถือว่าเป็นความผิดทำนองเดียวกันกับความผิด ฐานด้านกฎหมายในราชอาณาจักร ฐานกฎหมายนอกราชอาณาจักร หรือฐานก่อการจลาจลตาม มาตรา 3 หรือมาตรา 4 ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 6 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ผู้พิพากษาศาลแห่งท้องที่ที่หนึ่งนาย อัยการ แห่งท้องที่ที่หนึ่งนาย เป็นคณะกรรมการมีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับนิรโทษกรรมซึ่งถูกศาลพิพากษา ลงโทษคดีถึงที่สุดแล้วและยังมีได้พ้นโทษไป หรือคดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลและส่งรายชื่อ ต่อศาลหรืออัยการแห่งท้องที่ เพื่อศาลหรืออัยการแห่งท้องที่นั้นออกหมายสั่งปล่อยหรือถอนฟ้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ให้ปล่อยตัวไปตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

ในกรณีที่ผู้ได้รับนิรโทษกรรมถูกลงโทษกรรมหรือถูกฟ้องความผิดฐานอื่นซึ่งไม่ได้รับนิรโทษกรรมรวมอยู่ในคดีเดียวกันกับความผิดที่ได้รับนิรโทษกรรมด้วย ให้ศาลหรืออัยการออกหมายสั่งปล่อย หรือถอนฟ้องเฉพาะความผิดที่ได้รับนิรโทษกรรม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่อัยการขอถอนฟ้องตามความในมาตรานี้ ให้ศาลสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องได้ ถ้าการตั้งกรรมการบางนายดังกล่าวในวรรคแรกจะไม่สะดวกในการปฏิบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการแทนได้

มาตรา 7 ให้ส่วนที่เกี่ยวกับผู้ที่ถูกพิพากษาลงโทษโดยศาลทหาร หรือผู้ถูกฟ้องในศาล ทหาร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับนิรโทษกรรมซึ่งถูกศาลทหารพิพากษาลงโทษคดีถึงที่สุดแล้ว และยังมีได้พ้นโทษไป หรือคดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลทหารและส่งรายชื่อต่อศาลทหาร หรืออัยการ

ทหารเจ้าหน้าที่ เพื่อศาลทหาร หรืออัยการทหารเจ้าหน้าที่สิ่งปล่อยหรือถอนฟ้องแล้วแต่กรณี
ทั้งนี้ให้ปล่อยตัว ไปตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นต้นไป

ให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 6 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 8 ผู้ซึ่งจะได้รับนิรโทษกรรมผู้ใดยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ระงับการสอบสวนฟ้องร้องผู้นั้นตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นต้นไป

ในกรณีที่ผู้ได้รับนิรโทษกรรมต้องหาว่ากระทำความผิดฐานอื่นซึ่งไม่ได้รับนิรโทษกรรมรวมอยู่
ในคดีเดียวกันกับความผิดที่ได้รับนิรโทษกรรมด้วย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระงับการสอบสวนฟ้องร้องเฉพาะ
ความผิดที่ได้รับนิรโทษกรรม

มาตรา 9 บุคคลผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ใดถูกเรียกเครื่องราช
อิสริยาภรณ์คืน หรือถูกถอดจากยศหรือบรรดาศักดิ์ เนื่องจากการกระทำความผิดอันได้รับนิรโทษกรรมนั้น
ถ้าประสงค์จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ยศหรือบรรดาศักดิ์คืนตามที่ได้รับอยู่เดิม ก็ให้ผู้
นั้นแจ้งความประสงค์ไปยังสำนักคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการขอพระราชทานคืนให้ต่อไป

มาตรา 10 บุคคลที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 9 ถ้าเป็นบุคคลที่เคยได้รับเบี้ยหวัด หรือบำนาญ
มาแล้ว ก็ให้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญตามเดิม

ถ้าบุคคลดังกล่าวเคยเป็นข้าราชการมาก่อน และยังไม่ได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ หรือบำนาญ
เพราะเหตุทดแทนตาม กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่ใช้อยู่ในขณะที่ออกจากราชการนั้น

การให้เบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ผูกพันรัฐบาลที่จะต้องจ่ายเงิน
เพิ่มหรือให้สิทธิใด ๆ เท่าเทียมกับข้าราชการที่ออกจากราชการโดยมิได้กระทำความผิดหรือถูกลงโทษ

ในการพิจารณาจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าคำวินิจฉัย
ของกระทรวงการคลังเป็นเด็ดขาด

มาตรา 11 สิทธิในการรับเบี้ยหวัดหรือบำนาญตามมาตรา 10 ให้เกิดตั้งแต่วันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้เบิกจ่ายย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่กล่าวแล้วนี้ได้ แต่ต้องยื่นคำร้องขอรับเบี้ยหวัด
บำเหน็จหรือบำนาญภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 12 ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระ
ราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้ยั่งยืน
มาครบ 25 ศตวรรษ ทางราชการจะได้บำเพ็ญกุศล เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสนี้ การให้อภัยทาน
ถือว่าเป็นกุศลอย่างหนึ่ง นอกจากรัฐบาลจะได้ดำเนินการเพื่อให้มีการให้อภัยโทษแก่คนโทษทั้งหลาย
ทั่วราชอาณาจักร โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกาเป็นการให้อภัยทานในโอกาสนี้แล้ว รัฐบาลเห็นว่า
ความผิดฐานกบฏจลาจลนั้น เป็นความผิดที่มุ่งร้ายต่อรัฐบาลหรือเกี่ยวกับการปกครองของรัฐบาล จึง
น่าจะให้อภัยแก่ผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นการระงับเวรด้วยการไม่จองเวรตาม
พระธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยให้นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏ หรือ
จลาจลเฉพาะผู้ที่ได้ตัวมาดำเนินคดี หรือผู้กระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องจากการกระทำการป้องกัน ระงับ
หรือปราบปรามกบฏ หรือจลาจล หรือการพยายามหรือการเตรียมกระทำการดังกล่าวและให้ได้รับ
สิทธิบางประการที่สูญเสียไป เพื่อให้ผู้ได้รับนิรโทษกรรมในครั้งนี้ได้ระลึกถึงพระรัตนตรัย และ
ปฏิบัติตนอยู่ในหลักพระธรรมซึ่งจะเป็นผลดีแก่ตนและประเทศชาติเป็นส่วนรวม ในการนี้จำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 ขึ้นใช้บังคับต่อไป

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการบริหาร
ราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500
พ.ศ. 2500

ภูมิลอยเดย์ ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2500

เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้มีทหาร ตำรวจและพลเรือนคณะหนึ่งร่วมมือกันยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ด้วยความปรารถนาที่จะขจัดความเสื่อมโทรมในการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรมซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนและหวาดกลัวแก่ประชาชนโดยทั่วไป และได้กระทำโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือบำเพ็ญเจตอบแทนแต่อย่างใด จึงเป็นการสมควรให้มีการนิรโทษกรรมแก่บุคคลผู้กระทำการยึดอำนาจในครั้งนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 พ.ศ. 2500"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้ถูกใช้ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 และในกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ ไม่ว่ากระทำอย่างไร และไม่ว่ากระทำในวันดังกล่าวหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อ

กฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และบรรดาประกาศหรือคำสั่งไม่ว่าจะเป็นในรูปใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยายให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและใช้บังคับได้โดยถูกต้องทุกประการ

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พจน์ สारสิน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ผู้กระทำการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ได้กระทำไปโดยปราศจากที่จะขจัดความเสื่อมโทรมในการบริหารราชการและการใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนและหวาดกลัวแก่ประชาชนโดยทั่วไป และได้กระทำโดยมิได้ปราศจากแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนอย่างใด จึงเป็นการสมควรให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมแก่บุคคลผู้กระทำการยึดอำนาจในครั้งนี้

(รจ. เล่ม 74 ตอนที่ 81 หน้า 1 26 กันยายน 2500)

พระราชบัญญัติ
นิตินิเทศกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2502

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2502

เป็นปีที่ 14 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยนิตินิเทศกรรมในโอกาสครบ

25 พุทธศตวรรษ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิตินิเทศกรรมในโอกาสครบ

25 พุทธศตวรรษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2502"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัตินิตินิเทศกรรมในโอกาสครบ
25 พุทธศตวรรษ พ.ศ.2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 9 บุคคลผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ใดถูกเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน หรือถูกถอดจากยศ หรือบรรดาศักดิ์ เนื่องจากการกระทำความผิดอันได้รับนิรโทษกรรมนั้น ประสงค์จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ยศหรือบรรดาศักดิ์คืนตามที่ได้รับอยู่เดิม ก็ให้ผู้นั้นแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือไปยังสำนักนายกรัฐมนตรีภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2502 เพื่อดำเนินการขอพระราชทานคืนให้ต่อไป"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ภาะวัชร์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือเนื่องจากพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 มิได้กำหนดเวลาสิ้นสุดการยื่นความประสงค์ขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ยศหรือบรรดาศักดิ์คืนสำหรับผู้ได้รับนิรโทษกรรมไว้ ทำให้เป็นการยุ่งยากแก่การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ในการขอพระราชทานคืนให้ จึงสมควรกำหนดเวลาสิ้นสุดการขอคืนเครื่องอิสริยาภรณ์ ยศหรือบรรดาศักดิ์เสียภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2502

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501-

พ.ศ. 2502

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2502

เป็นปีที่ 14 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่การปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้กระทำ เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะให้ ประเทศไทย得有รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรที่เหมาะสม ที่จะกำจัดการกระทำอันเป็นกลวิธีของคอมมิวนิสต์ ซึ่งมุ่งยึดครองประเทศไทยอันเป็นภัยร้ายแรงยิ่ง และที่จะปฏิวัติกิจการอันไม่เหมาะสม เสียใหม่ เพื่อให้บังเกิดความสุขแก่ประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศทั้งได้กระทำไป โดยมีได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงเป็นสมควรที่จะให้มี นิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ ดังกล่าวนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการ ปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 พ.ศ. 2502"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ก็นับ ในกิจการอื่นที่

เกี่ยวเนื่องกันก็ดี การกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะปฏิวัติอันได้กระทำไปเพื่อความสงบสุขของประชาชน ซึ่งรวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่นก็ดี การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ว่ากระทำอย่างไร ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าวนั้น หรือก่อนหรือหลังวันที่ดังกล่าวนั้น หากการกระทำนั้น ผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงและบรรดาประกาศหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด และไม่ว่าจะประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางบริหารราชการหรือในทางนิติบัญญัติให้ถือว่า เป็นประกาศหรือคำสั่งที่ชอบและใช้บังคับได้สืบไป

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถ. กิตติขจร

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ผู้กระทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะให้ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญ การปกครองราชอาณาจักรที่เหมาะสม และยังให้การปกครองเป็นไปในระบอบประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์และเรียบร้อยยิ่งขึ้น กับทั้งปรารถนาที่จะกำจัดการกระทำอันเป็นกลวิธีของคอมมิวนิสต์เพื่อยึดครองประเทศไทยซึ่งเป็นภัยอันร้ายแรงยิ่ง และเพื่อปฏิวัติกิจการที่ไม่เหมาะสมเสียใหม่ให้บังเกิดความสุขแก่ประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงเป็นการสมควรให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติในครั้งนี้

พระราชบัญญัติ
นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ
เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 -
พ.ศ. 2515

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2515
เป็นปีที่ 27 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่การยึดอำนาจปกครองประเทศและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้กระทำ เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 นั้น คณะปฏิวัติได้กระทำไปด้วยความปรารถนา ที่จะแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ และประชาชน และ กำหนดกลไกการปกครองที่เหมาะสม แก่สภาพของประเทศ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและจิตใจของ ประชาชน เพื่อให้บังเกิดความผาสุกแก่ประชาชนชาวไทย และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้ง ได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึง เป็นการสมควรที่จะให้นิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 พ.ศ. 2515"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการปฏิวัติเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 กีด ในกิจการอื่นที่ เกี่ยวเนื่องกันกีด การกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือของผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก หัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้นี้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะปฏิวัติอื่น ได้กระทำ ไปเพื่อความมั่นคงของประเทศและราชบัลลังก์ และเพื่อความสงบสุขของประชาชน ซึ่งรวมถึงการ ลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่นกีด การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ว่ากระทำ

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าว
นั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและ
ความรับผิดโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การยึดอำนาจปกครองประเทศ
และยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้กระทำเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514
นั้น คณะปฏิวัติได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะแก้ไขสถานการณ์ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ
สถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชน และกำหนดกลไกการปกครองที่เหมาะสมแก่สภาพของประเทศ
พื้นฐานทางเศรษฐกิจและจิตใจของประชาชน เพื่อให้บังเกิดความผาสุกแก่ประชาชนชาวไทยและ
ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือ
บำเหน็จตอบแทนแต่ประการใดจึงสมควรให้มีกฎหมายนี้ไว้เพื่อคุ้มครองแก่ผู้กระทำการปฏิวัติในครั้งนี้

(ร.จ. เล่ม 89 ตอนที่ 198 หน้า 234 วันที่ 26 ธันวาคม 2515)

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน

ซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516

พ.ศ. 2516

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516

เป็นปีที่ 28 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่การเดินขบวนของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ได้มีการกระทำที่เป็นความผิดและเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคล และความเสียหายแก่ทรัพย์สินเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน และความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล สำหรับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลนั้น เมื่อได้กระทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอยู่แล้ว ส่วนการกระทำของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนมิได้รับการคุ้มครองดังกล่าว แต่เมื่อได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้น ได้กระทำไปโดยปรารถนาจะให้มีรัฐธรรมนูญ และการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงสมควรให้มีนิรโทษกรรมแก่บรรดานักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวนเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 พ.ศ. 2516"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ที่เกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวนเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และได้กระทำในระหว่างวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ไม่ว่ากระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ขรรค์ศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การเดินขบวนของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ได้มีการกระทำที่เป็นความผิดและเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคล และความเสียหายแก่ทรัพย์สินเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน และความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล สำหรับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลนั้น เมื่อได้กระทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอยู่แล้ว ส่วนการกระทำของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน มิได้รับการคุ้มครองดังกล่าว แต่เมื่อได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นได้ กระทำไปโดยปรารถนาจะให้ มีรัฐธรรมนูญ และการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้รวดเร็วยิ่งขึ้น สมควรให้มีนิรโทษกรรมแก่บรรดานักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

พ.ศ. 2519

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2519

เป็นปีที่ 31 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่การยึดอำนาจการปกครองประเทศและยกเลิกรัฐธรรมนูญซึ่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กระทำเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 นั้น คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติสถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชน และกำหนดรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมแก่สภาพของประเทศ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและจิตใจของประชาชน เพื่อให้บังเกิดความผาสุกแก่ประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงเป็นการสมควรที่จะให้นิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พ.ศ. 2519"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำดังกล่าว ซึ่งได้กระทำไปด้วยความมุ่งหมายที่จะให้บังเกิดความมั่นคงของราช

อาณาจักร ของราชบัลลังก์และเพื่อความสงบสุขของประชาชนก็ดี และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้น ของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือของผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือของผู้ ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดินอันได้กระทำไปเพื่อการที่กล่าวนั้น รวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการ บริหารราชการอย่างอื่นก็ดี การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่ากระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทาง นิติบัญญัติ ในทางบริหารหรือในทางตุลาการ ไม่ว่ากระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทาง บริหารหรือในทางตุลาการ ไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้ และ ไม่ว่ากระทำในวันที่ที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่ที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การยึดอำนาจการปกครอง ประเทศและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กระทำเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 นั้น คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะแก้ไข สถานการณ์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชน และกำหนด รูปแบบการปกครองที่เหมาะสมแก่สภาพของประเทศ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและจิตใจของประชาชน เพื่อให้บังเกิดความสุขแก่ประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำ ไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงสมควรให้มี กฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศในครั้งนี้ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520

พ.ศ. 2520

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2520

เป็นปีที่ 32 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่การยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้กระทำ เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 นั้น คณะปฏิวัติได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะ ให้การบริหารประเทศเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพสามารถแก้ปัญหาของประเทศชาติได้ทันทั่วทั้งที่เร่งฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีของชนในชาติความเป็นระเบียบเรียบร้อย และฟื้นฟูความสัมพันธ์กับนานาประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร และบังเกิดความผาสุกแก่ประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดย มิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใดจึงเป็นการสมควรที่จะให้นิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พ.ศ. 2520"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องใน การยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 และการกระทำของบุคคลที่ เกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว ซึ่งได้กระทำไปด้วยความมุ่งหมายที่จะให้บังเกิดความมั่นคงของ

ราชอาณาจักร และเพื่อความผาสุกของประชาชนก็ดี และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของคณะปฏิวัติ หรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ อันได้กระทำไปเพื่อการที่กล่าวนั้น รวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่นก็ดี การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่าจะกระทำเพื่อให้ผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหารหรือในทางตุลาการไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้กระทำเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 นั้น คณะปฏิวัติได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะให้การบริหารประเทศเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาของประเทศชาติได้ทันทั่วทั้ง รุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างสามัคคีของชนในชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและฟื้นฟูความสัมพันธ์กับนานาประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรและบังเกิดความสุขแก่ประชาชนชาวไทย และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงสมควรให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิด
ต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ระหว่าง
วันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2520
พ.ศ. 2520

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2520

เป็นปีที่ 32 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรนิรโทษกรรมในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมี
พระชนมพรรษาเจริญวัฒนามาครบ 50 พรรษาบริบูรณ์ แก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคง
ของรัฐภายในราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2520 เพื่อเป็นการแผ่
พระมหากรุณาธิคุณและให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นได้ร่วมกันทำคุณประโยชน์เพื่อจรรโลงประเทศชาติ
ให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอัน
เป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม
พ.ศ. 2520 พ.ศ. 2520

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
ซึ่งได้กระทำระหว่างวันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2520 และบรรดาการกระทำอันเป็นความ
ผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับหรือเนื่องจากการกระทำอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
ในระหว่างวันดังกล่าว ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกระทำอันเป็นความผิดต่อชีวิตให้ถือว่ากระทำนั้น ๆ

ไม่เป็นความผิดอีกต่อไป และให้ผู้กระทำความผิดซึ่งถูกลงโทษในความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ความผิดต่อเจ้าพนักงาน และความผิดฐานบุกรุก ตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 2/2520 ลงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2520 และตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 4/2520 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 ไม่ว่าผู้นั้นจะได้รับโทษตามคำสั่งดังกล่าวอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือไม่ก็ตาม นับจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ความในวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนถึงการริบของกลางที่ได้กระทำไปแล้วตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ที่ 4/2520 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2520

มาตรา 4 การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับนิรโทษกรรมในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตราพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระชนมพรรษาเจริญวัฒนามาศครบ 50 พรรษาบริบูรณ์ ในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2520 ซึ่งนับเป็นอภิลักขิตสมัยที่สำคัญ และประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายและเจตจำนงที่จะผนึกกำลังสร้างสรรค์ความสามัคคีของชนในชาติสมควรมิโทษกรรม แก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรและความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าว ซึ่งได้กระทำระหว่างวันที่ 25 และวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2520 เพื่อเป็นการแผ่พระมหากรุณาธิคุณและให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นได้ร่วมกันทำคุณประโยชน์และช่วยจรรโลงประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
นิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องในการชุมนุม
ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519
พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2521
เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้พิจารณาเห็นว่า การพิจารณาคดีเนื่องในการชุมนุมในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 นั้น ได้ล่วงเลยมานานพอสมควรแล้ว และมีท่าทีว่าจะ
ยืดเยื้อต่อไปอีกนาน ถ้าจะดำเนินคดีต่อไปจนเสร็จสิ้นก็จะทำให้จำเลยต้องเสียอนาคตในการ
ศึกษาและการประกอบอาชีพยิ่งขึ้น และเมื่อคำนึงถึงว่าการชุมนุมดังกล่าวก็ดี การกระทำอันเป็นความ
ผิดทั้งหลายทั้งปวงก็ดี เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่เข้าใจในสถานการณ์ที่แท้จริง เพราะเหตุแห่งความ
เขลาวิสัย และการขาดประสบการณ์ของผู้กระทำความผิด ประกอบกับรัฐบาลนี้มีความประสงค์อย่าง
แน่วแน่ที่จะให้เกิดความสามัคคีในระหว่างชนในชาติ จึงเป็นการสมควรให้อภัยการกระทำดังกล่าวนั้น
เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดทั้งผู้ที่กำลังถูกดำเนินคดีอยู่และผู้ที่หลบหนีไปได้ประพฤติปฏิบัติตนใน
ทางที่ถูกต้องควร และกลับมาร่วมกันทำคุณประโยชน์ และช่วยกันจรรโลงประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิด
เนื่องในการชุมนุมในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519
พ.ศ. 2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งปวงของบุคคลใด ๆ ที่เกิดขึ้นในหรือเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 และได้กระทำในระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำนั้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้ศาลทหารกรุงเทพดำเนินการปล่อยตัวจำเลยทั้งหมด ซึ่งถูกฟ้องในคดีหมายเลขดำที่ 253 ก/2520 ของศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ 6 ต.ค. 19) และให้ศาลอาญาดำเนินการปล่อยตัวจำเลยทั้งหมดซึ่งถูกฟ้องในคดีหมายเลขดำที่ 4418/2520 ของศาลอาญา

บรรดาการกระทำที่เป็นเหตุให้จำเลยถูกฟ้องในคดีตามวรรคหนึ่ง ถ้ามิได้รับนิรโทษกรรม ตามมาตรา 3 และการกระทำนั้นผิดกฎหมาย ก็ให้จำเลยพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบด้วย

มาตรา 5 การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับนิรโทษกรรมในอันที่จะฟ้องร้องเรียกสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การพิจารณาคดีเนื่องในการชุมนุมในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 4 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 นั้น ได้ล่วงเลยมานานพอสมควรแล้ว และมีท่าทีว่าจะยืดเยื้อต่อไปอีกนาน ถ้าจะดำเนินคดีต่อไปจนเสร็จสิ้นก็จะทำให้จำเลยต้องเสียอนาคตในทางการศึกษาและการประกอบอาชีพยิ่งขึ้น และเมื่อคำนึงถึงว่าการชุมนุมดังกล่าวก็ดี การกระทำอันเป็นความผิดทั้งหลายทั้งปวงก็ดี เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่เข้าใจในสถานการณ์ที่แท้จริงเพราะเหตุแห่งความเขว่วัย และการขาดประสบการณ์ของผู้กระทำความผิด ประกอบกับรัฐบาลมีความประสงค์อย่างแน่วแน่ที่จะให้เกิดความสามัคคีในระหว่างชนในชาติ จึงเป็นการสมควรให้อภัยการกระทำดังกล่าวนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้

กระทำคามผิดทั้งผู้กำลังถูกดำเนินคดีอยู่และผู้หลบหนีไปได้ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควรและ
กลับมาร่วมกันทำคุณประโยชน์และช่วยกันจรรโลงประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

(ร.จ. เล่ม 95 ตอนที่ 97 หน้า 1 16 กันยายน 2521)

พระราชกำหนด

นิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524

พ.ศ. 2524

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

เป็นปีที่ 36 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้มีผู้ก่อความไม่สงบขึ้นเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินในระหว่างวันที่ 31 มีนาคม จนถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524 โดยใช้กำลังอาวุธเข้ายึดสถานที่ราชการสำคัญหลายแห่ง อันเป็นการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ในการดำเนินการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบดังกล่าว รัฐบาลได้ใช้ความระมัดระวังมิให้เกิดการต่อสู้กันขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรและทรัพย์สินของทางราชการและเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ประเทศชาติและราชบัลลังก์ได้ รัฐบาลจึงได้ประกาศให้ผู้ก่อความไม่สงบวางอาวุธและกลับคืนสู่หน่วยที่ตั้งตามปกติของตนภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วรัฐบาลจะไม่เอาความผิด ซึ่งปรากฏว่าผู้ก่อความไม่สงบได้เชื่อฟังและปฏิบัติตามประกาศของรัฐบาลด้วยดี มิได้มีการต่อต้านหรือขัดขืนหรือใช้กำลังอาวุธให้ต้องเสียเลือดเนื้อแต่ประการใด ทำให้สถานการณ์กลับคืนสู่ภาวะปกติในเวลาอันรวดเร็ว เมื่อเหตุการณ์สงบลงแล้วรัฐบาลได้ดำเนินการสอบสวนเพื่อทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปรายงานตัวและชี้แจงถึงการกระทำของตนต่อกองอำนวยการร่วมรักษาความสงบแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนด บัดนี้ จากผลแห่งการสอบสวนเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ผู้ก่อความไม่สงบส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐบาลโดยครบถ้วน จึงเป็นการสมควรที่จะนิรโทษกรรมการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบเหล่านั้นให้ตามที่รัฐบาลได้ประกาศไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 157 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความ
ไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.
2524 พ.ศ.2524"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องใน
การก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3
เมษายน พ.ศ.2524 ไม่ว่าผู้กระทำจะได้กระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุนผู้ใช้ให้กระทำหรือ
ผู้ถูกใช้ให้กระทำ หากการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำนั้นพ้นจากความผิดและ
ความรับผิดและถ้าผู้กระทำดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้ปล่อยตัวไปในวันที่
พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้มิได้ไปรายงานตัวต่อกองอำนาจการร่วมรักษา
ความสงบแห่งชาติ และพนักงานสอบสวนได้ออกหมายจับไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา 4 การนิรโทษกรรมตามพระราชกำหนดนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับนิรโทษ-
กรรมในอนาคตจะเรียกร้องสิทธิ หรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น และผู้ใดจะอ้างพระราชกำหนดนี้เพื่อให้
ตนพ้นจากการถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกดำเนินมาตรการเพื่อยกโทษทางวินัยอื่นเนื่องมาจากการกระทำ
ที่ได้รับนิรโทษกรรมตามมาตรา 3 มิได้

มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้วิงวอนพระบรมราชโองการ

พลเอก ป.ติณสูลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ ตามที่ได้มีผู้ก่อความไม่สงบขึ้นเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินในระหว่างวันที่ 31 มีนาคม จนถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524 โดยใช้กำลังอาวุธ เข้ายึดสถานที่ราชการสำคัญหลายแห่ง อันเป็นการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรในการดำเนินการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบดังกล่าว รัฐบาลได้ใช้ความระมัดระวังมิให้เกิดการต่อสู้กันขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการและเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ประเทศชาติและราชบัลลังก์ได้ รัฐบาลจึงได้ประกาศให้ผู้ก่อความไม่สงบวางอาวุธและกลับคืนสู่หน่วยที่ตั้งตามปกติของตนภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วรัฐบาลจะไม่เอาความผิด ซึ่งปรากฏว่าผู้ก่อความไม่สงบได้ เชื่อฟังและปฏิบัติตามประกาศของรัฐบาลด้วยดี มิได้มีการต่อต้านหรือขัดขืนหรือใช้กำลังอาวุธให้ต้องเสียเลือดเนื้อแต่ประการใด ทำให้สถานการณ์กลับคืนสู่ภาวะปกติในเวลาอันรวดเร็ว เมื่อเหตุการณ์สงบลงแล้วรัฐบาลได้ดำเนินการสอบสวนเพื่อทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปรายงานตัวต่อกองอำนวยการร่วมรักษาความสงบแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนด เพื่อให้ชี้แจงถึง การกระทำของตนในขณะเดียวกัน เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย การดำเนินการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ต้องหาว่าการทำความผิด จึงต้องกระทำไปตามกระบวนการแห่งกฎหมายควบคู่ไปด้วยบัดนี้ จากผลแห่งการสอบสวนเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ผู้ก่อความไม่สงบส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐบาลโดยครบถ้วน เป็นการสมควรที่จะนิรโทษกรรมการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบเหล่านั้นให้ตามที่รัฐบาลได้ประกาศไว้ และเมื่อคำนึงสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศที่มีศัตรูของประเทศชาติและประชาชนอยู่รอบด้านทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ความสามัคคีของชนในชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นและรีบด่วนที่จะต้องสร้างสรรค์ให้ดีขึ้นให้จงได้ การดำเนินการทางคดีต่อไปมีแต่จะก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่ประชาชนยิ่งขึ้น ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและจะทำให้กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศในที่สุด ฉะนั้น เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยของประเทศและกรณีเป็นเรื่องฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่ไม่อาจปล่อยให้เนิ่นช้าได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การอนุมัติพระราชกำหนดนิตินโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบ
เพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม
ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2524 พ.ศ.2524

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอขอให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดนิตินโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2524 พ.ศ.2524 นั้น ในคราวประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2524 (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2524 ที่ประชุมได้ลงมติอนุมัติ

จึงประกาศมาตามความในมาตรา 157 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประกาศ ณ วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2524

พลเอก ป. ศิริสุลาภนที

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความ

ไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน 2524

พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2524

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2524

เป็นปีที่ 36 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบ เพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524- พ.ศ. 2524

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2524"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดนิรโทษกรรม แก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2524

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตติยสูสานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ.- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ตามที่ได้มีการตราพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2524 โดยยกเว้นบุคคลซึ่งมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของรัฐบาลและรัฐสภา ได้อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าวไปแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความสามัคคีของชนในชาติยิ่งขึ้น และเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของรัฐสภาที่ได้เสนอแนะไว้ในคราวพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว เป็นการสมควรนิรโทษกรรมแก่การกระทำของบุคคลที่ได้รับผลจากพระราชกำหนดดังกล่าวให้เสร็จสิ้นไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

(ร.จ. เล่ม 98 ตอนที่ 92 หน้า 1 12 มิถุนายน 2524)

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

ระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528

พ.ศ. 2531

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2531

เป็นปีที่ 43 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรนิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
ระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบ
เพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 พ.ศ. 2531"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการ
ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528
ไม่ว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำความผิด หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำความผิด
หากการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมาย ให้ผู้กระทำนั้นพ้นจากความผิดและความผิด และถ้าผู้กระทำ
ดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี ให้ปล่อยตัวไปโดยเร็ว

มาตรา 4 การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับนิรโทษกรรม
ในอันที่จะเรียกร้องสิทธิ หรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น และผู้ใดจะอ้างพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้ตนพ้น
จากการถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกดำเนินการ เพื่อลงโทษทางวินัยอันเนื่องมาจากการกระทำที่ได้รับ
นิรโทษกรรมตามมาตรา 3 มิได้

มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ.- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธี-
รัชมงคลาภิเษกสมโภชสิริราชสมบัติในมหามงคลสมัยที่ทรงปกครองแผ่นดินยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์
ทุกพระองค์ที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2531 นับเป็นโอกาสขัตติกาล
สำคัญ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายและเจตจำนงที่จะผนึกกำลังสร้างสรรค์ความสามัคคีของชนในชาติ
สมควรนिरโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 8 และ
วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 เพื่อเป็นการแผ้วพระมหากรุณาธิคุณและให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นได้
ร่วมทำคุณประโยชน์และช่วยจรรโลงประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราช
บัญญัตินี้

(ร.จ. เล่ม 105 ตอนที่ 156 หน้า 1 27 กันยายน 2531)

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ
ภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญาและความผิด
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

พ.ศ. 2532

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2532

เป็นปีที่ 44 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรนิรโทษกรรมในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญาและความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญาและความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2532"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำก่อน วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 หากการกระทำนั้นเป็นความผิดดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญา
- (2) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
- (3) ความผิดฐานอื่นที่เป็นกรรมเดียวกับความผิดตาม (1) หรือ (2) ทั้งนี้ เฉพาะ

ที่มีใช้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิด และให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำ ความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้ กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา 4 การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับนิรโทษกรรม ในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้นและผู้ใดจะอ้างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ตนพ้นจาก การถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกดำเนินการเพื่อลงโทษทางวินัยอันเนื่องจากการกระทำที่ได้รับนิรโทษ- กรรมตามมาตรา 3 มิได้

มาตรา 5 การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลอื่นซึ่ง มีส่วนราชการที่จะเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามมาตรา 3

มาตรา 6 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคล-ภิเษกสมโภชสิริราชสมบัติในมหามงคลสมัยที่ทรงปกครองแผ่นดินยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 นับเป็นโอกาสสำคัญประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายและเจตจำนงที่จะผนึกกำลังสร้างสรรค์ความสามัคคีของชนในชาติสมควรนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญา และความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการค้าอันเป็นคอมมิวนิสต์ เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งนอกจากการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินระหว่างวันที่ 8 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2528 พ.ศ. 2529 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแผ้วพระมหากรุณาธิคุณและให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นได้ร่วมทำคุณประโยชน์ และช่วยจรรโลงประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน

เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2534

เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดินและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้กระทำให้เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นั้น คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะแก้ไขสถานการณ์ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความเป็นธรรมในการปกครองประเทศ ความสามัคคีของชนในชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความผาสุกของประชาชนชาวไทย และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงเป็นการสมควรที่จะให้นิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 พ.ศ. 2534"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำดังกล่าว และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของคณะกรรมการรักษาความสงบ

เรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ อันได้กระทำไปเพื่อการดังกล่าวข้างต้นนั้น รวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ไม่ว่ากระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำ และไม่ว่ากระทำในวันที่ที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่ที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อาณัติ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ.- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดินและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้กระทำ เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นั้น คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้กระทำไปด้วยความปรารถนาที่จะแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ และประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความเป็นธรรมในการปกครองประเทศ ความสามัคคีของชนในชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความผาสุกของประชาชนชาวไทยและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ทั้งได้กระทำไปโดยมิได้ปรารถนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือบำเหน็จตอบแทนแต่ประการใด จึงเป็นการสมควรที่จะให้มีนิรโทษกรรมแก่บรรดาบุคคลซึ่งได้กระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงสมควรให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองประเทศในครั้งนี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชกำหนด

นิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกัน
ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535
พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2535

เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้มีประชาชนชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21
พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และเหตุการณ์ได้ลุกลามจนมีการกระทำที่เป็นความผิดและเป็นอันตรายต่อ
ชีวิตและร่างกายของบุคคลและเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน รวมตลอดทั้งมีการปะทะกันระหว่าง
ผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่เมื่อได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นได้ริเริ่มจากความปรารถนาที่จะให้
มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญอันเป็นสิทธิที่ประชาชนพึงกระทำได้ประกอบกับเพื่อให้เหตุการณ์เกิดความ
สงบและเกิดความสามัคคีแก่คนในชาติขึ้นโดยเร็ว จึงสมควรให้มีนิรโทษกรรมแก่บุคคลที่ได้กระทำ
หรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิด
เนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535
พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมกัน
ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และได้กระทำใน

ระหว่างวันดังกล่าวไม่ว่าได้กระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง

มาตรา 4 ให้นำยกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สฤษดิ์ดา คราประยูร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีประชาชนชุมนุมกัน ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และเหตุการณ์ได้ ลุกลามจนมีการกระทำที่เป็นความผิดและเกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคล ทั้งยังเกิดความ เสียหายแก่ทรัพย์สินรวมตลอดทั้งมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่เมื่อได้คำนึง ถึงว่า การกระทำนั้นได้ริเริ่มจากความปรารถนาที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญอันเป็นสิทธิที่ประชาชน พึงกระทำได้ ประกอบกับเพื่อให้เหตุการณ์สงบโดยรวดเร็ว และเกิดความสามัคคีระหว่างคนในชาติ จึงสมควรให้มีวิโรฒกรรมแก่บุคคลที่ได้กระทำหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าวและโดยที่ใน ขณะนี้ได้มีการจับกุมบุคคลเป็นจำนวนมากมาควบคุมตัวไว้แม้บางส่วนจะได้มีการปล่อยตัวชั่วคราวไปแล้ว แต่อีกส่วนหนึ่งต้องถูกควบคุมตัวอยู่ อันยังผลให้เกิดความเครียดแค้นขุ่นในหมู่ประชาชน และจะนำไปสู่ความไม่พอใจและชุมนุมต่อต้านขึ้นอีกได้ กรณีจึงเป็นการฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจ จะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้อง ปัดภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิด

เนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2535

ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2535 พ.ศ.2535

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอขอให้รัฐสภาพิจารณามติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกัน ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2535 พ.ศ.2535 นั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประจำปี พ.ศ.2535 ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 7 ตุลาคม 2535 ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว จึงทำให้พระราชกำหนดตกไป

จึงประกาศมาตามความในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประกาศ ณ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2535

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่ม 109 ตอนที่ 106 หน้า 29 9 ตุลาคม 2535)

